

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Autor:

Antoni Ładziński

Tytuł:

Symbol w *De mysteriis* Jamblicha z Chalkis

Promotor:

dr hab. Anna Palusińska

Streszczenie

Rozprawa dotyczy pojęcia symbolu w *De mysteriis* Jamblicha. We wstępie przedstawione jest tło historyczne powstania *De mysteriis*, dotychczasowy stan badań oraz metoda pracy. Zostaje przedstawiony problem badawczy, który obejmuje odpowiedzi na pytania czym jest symbol, jaką rolę pełnił w filozofii Jamblicha, a także jakie znaczenie miała teoria Jamblicha w późnoantycznym platonizmie. Pierwszy rozdział pracy: „Rodzaje symboli w *De mysteriis* w kontekście wcześniejszej tradycji filozoficznej i religijnej” przedstawia typologię symboli u Jamblicha oraz tradycje religijno-filozoficzne, które miały wpływ na filozofa. Zostały wyróżnione trzy rodzaje symboli: mimetyczny, wróżebny oraz teurgiczny. Wśród dawniejszych filozofów największy wpływ na autora *De mysteriis* mieli Platon, Plotyn i Porfiriusz, szczególnie w odniesieniu do symbolu mimetycznego. Duży wpływ na teorię symbolu wróżebnego mieli z kolei stoicy. Symbol teurgiczny jest najbardziej nowatorskim obszarem jego teorii, niemniej jednak widoczny jest pewien wpływ Wyroczni Chaldejskich, kultów misteryjnych oraz filozofii pitegorejskiej. W rozdziałach II i III zostają omówione odpowiednio symbole mimetyczne oraz wróżebne u Jamblicha. Rozdział IV poświęcony jest relacjom pomiędzy symbolem teurgicznym a problematyką poznania u Jamblicha. Wyróżniona zostaje na tle tradycji teologii negatywnej ważna cecha symbolu teurgicznego – jego niewyraźność. W rozdziale piątym symbol teurgiczny zostaje ujęty z perspektywy partycypacji bytu. Zostaje omówiona teoria partycypacji Jamblicha oraz jego teoria duszy. W konkluzjach przedstawiona jest synteza badań: trzy rodzaje symbolu stanowią hierarchię i partycypują w boskości w różnym stopniu: symbol mimetyczny w wiedzy, symbol wróżebny w wiedzy i mocy, a symbol teurgiczny w samej boskiej mocy. Symbol pełni bardzo istotną funkcję w myśli Jamblicha i spaja różne obszary jego filozofii. Teoria Jamblicha zostaje uznana za całkowicie nowatorską na tle greckiej tradycji intelektualizmu, proponuje bowiem drogę do zbawienia całkowicie zależną od bogów. Na koniec konkluzji przedstawione zostało znaczenie teorii Jamblicha dla współczesnej filozofii. Zakończenie omawia realizację problemów badawczych postawionych we wstępie. Na końcu zamieszczona jest bibliografia, która dzieli się na literaturę źródłową i przedmiotową.

4.10.2024 r. Antoni Ładziński